Notulen

HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

Aanwezig:	5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e Renier 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e
Afwezig:	5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e
Van:	5.1, 2, e
Datum:	22 mei 2018
Locatie:	RWS Croeselaan Utrecht
Kopie:	
Ons kenmerk:	T&PBF4452-101-100M006F0.1
Classificatie:	Projectgerelateerd
Bijlagen:	

Onderwerp: **Overleg diffuus lood**

Voors en tegens aanpassing circulaire

Inzichtelijk noodzakelijk om de Staatssecretaris goed te informeren. (lastig: Voors en tegens hangen erg samen met de formulering van de aanpassingstekst → bijv GGD: geen scenario stedelijke tuinen, want er zijn juist ook hele open stedelijke tuinen → wonen met tuin is gewoon een tuin waarin je kan leven → scenario's moeten realistisch zijn)

Opbrengst van vandaag wordt verwerkt in een **notitie**, met drie kernpunten:

- Probleemformulering
- Essentie van de aanpassing van de circulaire
- Voor- en nadelen (bedreiging, kansen en risico's) van aanpassing van de circulaire.

Casus provincie Noord-Holland:

Gebruik circulaire voor gevallen met lood. Twee stappen die worden doorlopen.

1. Sprake van geval van ernstige bodemverontreiniging (530 mg/kg ds)
2. Bepalen van saneringsnoodzaak door bepaling van ontoelaatbare risico's bij huidig gebruik. Voor lood twee opties in de circulaire:
    a. Specifieke alinea in de circulaire hoe risico's voor lood af te leiden bij kleinere stedelijke tuinen.
    b. Gebruik van sanscrit voor elke vorm van bodemgebruik. Hieruit volgt altijd dat de grens voor ontoelaatbaar risico ligt bij 1050 mg/kg ds voor wonen met tuin.

Provincie Noord-Holland gebruikt nu altijd de 1050 mg/kg ds grens als saneringscriterium. Bij gehalten daaronder wordt een folder meegegeven hoe om te gaan met lood in de bodem. → Hoe moeten de nieuwe inzichten worden toegepast in het beleid en de aanpak van diffuus lood. 1050 mg/kg ds is eigenlijk te hoog en wens is dus dat sanscrit leidt tot lagere gehalten waardoor zowel het openbaar bestuur als de markt worden uitgedaagd eerder in te grijpen.

Toelichting RIVM op deze constatering:

- ➔ In de circulaire staat al dat je een andere aanname mag maken ten aanzien van de beschikbaarheid van lood in de bodem. Maar hoe je dat moet doen is niet helder en eenduidig.
- ➔ De circulaire is toegeschreven op locaties met een duidelijke bron. Voor diffuus lood is geen duidelijk aanwijsbare bron aanwezig (geen definitie van diffuus in de circulaire → aanleiding hiervoor ligt in de Wbb waarin wordt uitgegaan van gevallen en niet van heterogeen verontreinigde gebieden.). → moeten we in de circulaire onderscheidt gaan maken tussen diffuse heterogene verontreinigingen en gevallen → niet wenselijk want dan kan leiden tot verschillende aanpakken bij dezelfde risico's (aanpak geval anders dan aanpak diffuse verontreinigingen).

Aanleidingen om circulaire aan te passen:

GGD:

- Nieuwe inzichten in gezondheidsrisico's die leiden tot ander inzicht in de gezondheidsrisico's.
- Mogelijkheid bieden om in geval van prioritering en 'naar achteren schuiven' van locaties of bij andere aanpak dan sanering (gebruiksadviezen, subsidieregeling, enz), als gevolg van (tijdelijke) lokale actiewaarde, tijdelijke maatregelen te verplichten. → perspectief houden op sanering van diffuus lood.

Provincies:

- Juridische risico's wegnemen en juridische borging voor voorgenomen aanpak. Voorwaarde is wel dat er dan een reëel perspectief is op aanpak.
- Steun vanuit Rijk voor de aanpak (rugdekking)
- Discussies met gemeenten, burgers en andere actoren in vroeg stadium te beslechten.
- Rijksbeleid nodig omdat financiële middelen onvoldoende zijn om alle gezondheidsrisico's weg te nemen.
- Nu nog bevoegd gezag, maar binnen beperkt aantal jaar niet meer. Provincies kunnen nu wel programmeren maar programmeren daarmee eigenlijk voor een ander bestuur dat er ook nog eens totaal anders in kan staan.
- In circulaire staan achterhaalde zaken, waardoor 'nieuw' beleid kan leiden tot discussies.
- Behoefte aan mogelijkheden voor alternatieve aanpak (gebruiksadviezen, tijdelijke maatregelen). (→ leidt wel weer tot de discussie of gebruiksadviezen wel of niet gezien kan worden als een saneringsaapak. → RIVM: waarom noemen we gebruiksadviezen nou niet beheersmaatregelen? → kan alleen als deze maatregelen leiden tot een verminderde ingestie waardoor spoed wellicht wegvalt → lastige is dat dit iets wezenlijks vraagt van de eigen verantwoordelijkheid van de gebruiker van de locatie → onder de Wbb geen argument, onder de Omgevingswet straks wel een argument).
- Geen tijd en middelen om alle verontreiniging weg te nemen.
- Voorkeur: geen beschikking hoeven nemen.

Pluspunten aanpassing circulaire:

- Juridische borging andere aanpak
- Stok achter de deur voor ontwikkelaars om loodverontreiniging bij stedelijke ontwikkeling aan te pakken (→ streven naar blijvende geschiktheid).
- Nieuwe, juiste inzichten in de circulaire brengen en oude aannamen aanpassen (gezondheidskundige uitgangspunten moeten in het hele land gelijk zijn).

Risico's aanpassing circulaire (met name gebruiksadviezen):

- Op zich zijn gebruiksadviezen geen slecht idee, alleen de aanname dat gebruiksadviezen echt leiden tot een verminderde ingestie is discutabel → beoogd effect van gebruiksadviezen is niet vastgesteld.
- Gebruiksadviezen alleen werken niet, gaat om het (communicatie)traject om die gebruiksadviezen heen dat die gebruiksadviezen effectiever maakt.
- Eeuwigdurende zorg die gebruiksadviezen met zich meebrengt. Je kan niet zeggen: "nu is het gebruiksadvies klaar".

Discussiepunten aanpassing circulaire:

- Eigen verantwoordelijk burger en gebruiker → eigen verantwoordelijk is geen probleem, maar dat vraagt een hele eerlijke en open communicatie over lood in de bodem en de gehalten → vraagt ook aan de burger dat zij in staat moeten zijn om deze verantwoordelijkheid te nemen.
- Samenhang met andere vormen van diffuse verontreinigen?
- Waarom alleen aanpak van lood en niet van bijvoorbeeld PCB (die ook risico's kunnen geven onder de interventiewaarde)?
- Verruimen we de mogelijkheden om "andere" saneringsmaatregelen te nemen door de introductie van gebruiksadviezen? (is een inrichtingsadvies ook een gebruiksadvies?)
- Hoe gaan we om met verschillende actiewaarden (sanscrit 1050, Zaanstad 800, GGD 350, enz).
- Houdbaarheid gebruiksadviezen.

Programmeren:

Voordelen:

- Laat zien dat je aan de slag bent
- Transparant en geeft mogelijkheden om te communiceren
- Past al in de lijn van de Omgevingswet, overgang kan dus soepel gaan.
- Veel ervaring en sluit aan bij aanpak spoedeisende gevallen en Bsb-operatie.
- Geeft mogelijkheid om de effectiviteit van de gebruiksaanwijzingen te onderzoeken.
- Juridische onderbouwing waarom niet alles in een keer kan worden aangepakt. (gaat wel samen met een subsidieregeling waardoor burgers ook zelf aan de slag kunnen)

Nadelen:

- Kan verkeerde verwachtingen wekken (misschien komt u nog aan de beurt, maar misschien ook niet en wie het dan oppakt is ook onduidelijk).

Discussie, onzekerheid:

- Kunnen we alles programmeren?
- Wat doen we met de staart van het programma (valt straks onder andere wetgeving, ander bevoegd gezag).
- Wat is precies een programmatische aanpak?
    - Echt perspectief binnen een overzienbare termijn?
    - Het in het midden laten wat er gebeurt met de "staart" (bijvoorbeeld in Zaanstad waarbij waarschijnlijk, buiten de gebruiksadviezen, niets gaat gebeuren bij tuinen <800 mg/kg ds)?

    - Hoort het nemen van een (gebieds)beschikking bij programmering? → in dat geval hoe te communiceren bij spoedeisende gevallen (circulaire stelt dat er binnen vier jaar moet worden gesaneerd, maar je weet nu al dat dit niet kan).
    - Mag je burgers een verantwoordelijkheid geven in de programmatische aanpak? Of moet je als overheid alles naar je toe trekken als overheid?
- Kunnen we aanpak (al dan niet door eigen initiatief of onder “dwang”) afdwingen? (wat als iemand niet mee wil werken?).

Specifieke aandachtspunten aanpassing circulaire:

- Alleen realistische scenario’s die geen interpretatie vragen
- Toch wellicht specifiek maken voor lood ivm (onbekende, niet te overziene) risico’s bij generieke aanpak voor onbekende effecten van andere stoffen (PCB, drins, enz) → specifieke bijlage?
- Monitoring, handhaving en naleving opnemen in programmering?

Betrekken niet-bevoegd gezag gemeenten

Hoe krijgen we die goed aangehaakt?

➔ Via het overzicht van plussen en minnen
➔ Duidelijke uiteenzetting van de problematiek
➔ Gesprek aan gaan met de koepels. (IPO en VNG)

Uitzoeken:

- Tekstuele invulling aanpassing circulaire incl beperking tot lood
- Uitzoeken juridische houdbaarheid gebruiksadviezen
- Stok achter de deur voor herontwikkelingslocaties

Volgend overleg

20 juni 10:00 – 12:00 uur Croeselaan.